

Boekenverkoop kent een moeilijk jaar in Vlaanderen

De boekenverkoop in Vlaanderen ging in 2013 met 2,6% achteruit. Voor het tweede jaar op rij heeft de boekenverkoop een relatief moeilijk jaar achter de rug. De daling manifesteert zich in zo goed als alle genres. Behalve de strips die een omzetsijging lieten noteren van 10%. In bijna alle verkoopkanalen stellen we een daling vast. De boekenverkoop via internet stijgt daarentegen fors, met 17,4%.

Terwijl de boekenverkoop in de eerste 6 maanden van 2013 een vrij forse stijging kende, viel de boekenverkoop in de tweede helft van het jaar flink terug en landde uiteindelijk op een totaal van 200,6 miljoen euro aan omzet en 15,6 miljoen exemplaren. De daling situeert zich voor het overgrote deel in de top 10. De omzet van de top 10 viel in 2013 vrijwel tot de helft terug ten opzichte van 2012. Dit is grotendeels te wijten aan de terugval van het gigantische succes van de **Vijftig tinten-reeks** die in 2012 7% van de totale boekenverkoop vertegenwoordigde. Het meest succesvolle boek in 2013 in Vlaanderen was **Inferno** van **Dan Brown**.

Genres: strips stijgen in populariteit

Quasi alle genres kennen een daling in hun omzet. Alleen de verkoop van strips groeit met 10%. De populaire stripreeksen zoals **De Kiekeboes**, **FC De Kampioenen**, **Suske & Wiske en Jommeke** blijven de top 20 beheersen. Maar de nieuwe **Amoras-reeks** vormt het succes van 2013 en palmt de eerste plaats in van de strips top 20. Strips weten niet alleen hun traditionele publiek blijvend te boeien. Met de nieuwe reeks boort men een nieuw publiek aan waardoor de strip weer een populariteitspiek beleeft in ons land.

De grootste daling in de verkoop situeert zich in het genre fictie en literaire non-fictie met -4,3%. Dit is integraal toe te schrijven aan de tanende populariteit van de **Vijftig tinten-reeks** in 2013.

Marktkanalen

Hoewel de boekhandel veruit het grootste marktkanaal blijft, daalt zijn marktaandeel met -3,4%. De grootste daling van de boekenverkoop situeert zich evenwel bij de grootwarenhuizen, met -11,7%. De belangrijkste verklaring hiervoor dient gezocht in de fors teruglopende verkoop van bestsellers in 2013.

De grootste stijging in de verkoop situeert zich bij de internetwinkels. De onlineverkoop van papieren boeken stijgt in 2013 met 17,4%. Toch blijft de internetverkoop in ons land nog eerder bescheiden. De onlineverkoop is "slechts" goed voor 10,5% van de totale boekenverkoop. In Frankrijk bedraagt dit 17% en in Nederland klimt dit zelfs boven de 25%.

Wat is het meest gelezen boek in Vlaanderen?

Spanning, eten en erotiek zijn de hoofdthema's van de globale boeken top 10. Het meest succesvolle boek in 2013 in Vlaanderen was **Inferno** van **Dan Brown**.

Dagelijkse kost 5 is het meest verkochte kookboek. Maar met twee titels in de top 20 palmt **Pascale Naessens** een groeiend deel van de verkoop in. Niettegenstaande een forse terugval in de verkoop, blijft de **Vijftig tinten-reeks van E.L. James** in de top 20. **Pieter Aspe** is de enige Vlaamse auteur die de top 10 haalt.

VLAAMSE BOEKEN TOP 10

1. Inferno – Dan Brown (Uitgeverij Luitingh)
2. Dagelijkse kost 5 - Jeroen Meus (Van Halewyck)
3. En uit de bergen kwam de echo – Khaled Hosseini (De Bezige Bij)
4. Puur genieten en toch gezond en slank / 2 – Pascale Naessens (Uitgeverij Lannoo)
5. Amoras 1 Suske – Willy Vandersteen/ Marc Legendre (Standaard uitgeverij)
6. Ons kookboek – KVLV (KVLV)
7. De Kiekeboes / 136 Schijnheilig bloed – Merho (Standaard uitgeverij)
8. Vijftig tinten grijs – E.L. James (Uitgeverij Prometheus)
9. De Kiekeboes / 135 Code E – Merho (Standaard uitgeverij)
10. Het laatste bevel – Pieter Aspe (Manteau)

Bij de **(literaire) fictie** vinden we aan de top dezelfde titels terug: *Inferno*, *En uit de bergen kwam de echo*. De *Vijftig tinten-reeks* bezet nog steeds drie plaatsen in de top 10. In deze categorie blijft **Pieter Aspe** de absolute Vlaamse bestsellerauteur en nestelt **Dimitri Verhulst** zich met *De laatkomer* ook in de top 10. Opvallend dit jaar is de stevige aanwezigheid van Vlaamse auteurs in de top 20 literaire fictie waar niet minder dan 5 auteurs zich weten te onderscheiden (tegenover 2 in 2012). Ook opvallend is de totale afwezigheid van Nederlandse auteurs in deze top 20.

Bij de **non-fictie informatief** is de top 20 zeer verscheiden. Daar valt de groeiende aanwezigheid van boeken over de Eerste Wereldoorlog op. Niet minder dan drie titels kunnen in het jaar voor de grote herdenking het publiek reeds bekoren. Meest verkochte titel hier is het boek van de succesvolle TV-reeks *Ten Oorlog* van **Arnout Hauben en Johanna Spaey**.

Bij de **kinderboeken** wordt de top 20 opnieuw aangevoerd door een luisterspel, nl. *De gouden vogel*. De succesreeks van **Jeff Kinney**, *Het leven van een loser* rukt verder op en neemt met zeven titels in de top 20 de rol over die Geronimo Stilton de voorbije jaren heeft gespeeld.

De top 20 van **non-fictie vrije tijd** wordt nog steeds gedomineerd door de kookboeken. *Dagelijkse kost 5* van **Jeroen Meus** is het best verkopende kookboek. Maar **Pascale Naessens** is met vier titels in de top 20 zeer prominent aanwezig. Zowel de dieetboeken als de doe-boeken vinden meer en meer hun plaats bij de best verkopende vrije tijdsboeken.

Aandeel van de bestsellers fors gedaald

Het aandeel van de top 100 in de totale boekenverkoop is in 2013 fors gedaald. In 2012 waren de 100 best verkochte titels nog goed voor 17,8% van de omzet. In 2013 is de omzet van deze top 100 quasi gehalveerd en bedraagt hij nog slechts 9%.

Als we de omzet van “the long tail” (totale verkoop minus de top 100) bekijken, dan stellen we vast dat deze in 2013 met 17% is gestegen ten opzichte van 2012. Met andere woorden, het zijn de minder goed lopende titels die de boekenverkoop in 2013 op peil hebben gehouden.

En het e-boek?

In Vlaanderen blijft de verkoop van e-boeken nog steeds bescheiden maar kent wel een stevige groei. In totaal werden 176.500 e-boeken verkocht, goed voor een omzet van 1,7 miljoen euro. Qua afzet betekent dit 1,2% van de totale boekenverkoop, een stijging met 40% tegenover 2012.

Opvallend is wel dat in de digitale wereld **Dan Brown** en **Khaled Hosseini** geklopt worden door *Stoner* van **John Williams**. De digitale lezer heeft blijkbaar toch een andere voorkeur.

Europese cijfers

Een daling in de boekenverkoop is een vrij algemeen gegeven in Europa. Nederland (-6,4%) en Spanje (-11,5%) zitten in een diepe crisis. Daar beleeft de boekensector erg moeilijke tijden.

Vlaanderen bevindt zich in de middenmoot en zit ongeveer op hetzelfde niveau als Frankrijk (-2,4%), Oostenrijk (-2,2%), Zwitserland (-1,9%) en Portugal (-1,4%). Duitsland (-0,2%) is het enige Europese land waar de boekenverkoop op eenzelfde niveau blijft als in 2012.

Conclusie

Het algemene crisisklimaat en het gebrekkige consumentenvertrouwen manifesteren zich ook in de boekenverkoop. Met een daling van 2,6% in 2013 snijdt de crisis nog niet zo diep als in Nederland (-6,4%), maar uitgeverij en boekverkopers beleven ook in Vlaanderen barre tijden. De daling in de verkoop situeert zich vooral bij de bestsellers. De **Vijftig tinten-hype** is over zijn hoogtepunt heen en voorlopig dienen zich geen bestverkopende opvolgers aan. Terwijl de traditionele boekenliefhebber nog steeds zijn of haar gading vindt in het brede boekenaanbod, heeft de occasionele lezer die vooral aankoopt in de supermarkt, in 2013 beduidend minder boeken gekocht. Ondertussen ondervinden Vlaamse boekhandels steeds meer concurrentie van de internetwinkels en liggen hen moeilijke jaren in het verschiet. Om het kritische tij te keren en het boekhandelslandschap op peil te houden zijn steunmaatregelen en campagnes, zoals in andere Europese landen, meer dan ooit noodzakelijk.

Cijfers & info

In de bijlage vindt u volgende gedetailleerde cijfers:

- Omzet (waarde) en afzet (stuks) van de totale verkoop van het afgelopen jaar
- De evolutie en verdeling volgens genre
- De evolutie van de gemiddelde prijs van een boek
- De top 20 lijsten, zowel globaal als opgesplitst in genre (nl. literaire fictie en non-fictie, kinderboeken, non-fictie vrije tijd, kookboeken, strips en non-fictie informatief)

Contact

Hebt u nog vragen? Neem dan contact op met:

- Jef Maes, Hoofd Kenniscentrum Boek.be
 - +32 (0)477 600 735
 - jef.maes@boek.be
- Cindy Van Mulders, Business Unit Manager GfK Retail and Technology
 - +32 (0)2 474 39 64
 - cindy.van.mulders@gfk.com

GfK Retail and Technology maakt onderdeel uit van de beursgenoteerde GfK Group. Wereldwijd behoort GfK tot de top 5 van marktonderzoekbureaus. In verschillende branches en sectoren meten zij tot op productniveau de verkoopresultaten bij de retailers. In samenwerking met Boek.be brengt GfK sinds 2008 de Vlaamse boekenmarkt in kaart.

